

Valtion maksama korvaus rikoksen uhrille

Ennen vuotta 2006 rikoksella aiheutetut vahingot

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Milloin rikoksen uhrille voidaan suorittaa korvaus valtion varoista?

Rikoksen uhrille voidaan maksaa rikosvahinkolain nojalla korvausta rikoksella aiheutetusta:

- Henkilövahingosta
- Esinevahingosta
- Muusta omaisuusvahingosta

Oikeus korvaukseen on Suomessa rikoksen uhriksi joutuneella hänen kansalaisuudestaan ja asuinpaikastaan riippumatta.

Oikeus korvaukseen henkilövahingosta on myös ulkomailla rikoksen uhriksi joutuneella, jonka pysyvä asuinpaikka on Suomessa.

Lisäksi edellytetään, että:

- Oleskelu ulkomailla johtui työstä, opiskelusta tai näihin verrattavasta syystä tai
- Korvauksen suorittamista on muutoin pidettävä perusteltuna ottaen huomioon esimerkiksi rikoksen läheinen yhteys Suomeen.

Rikosvahinkolain mukaista korvausta ei suoriteta liikennevakuutuslaissa tarkoitettua liikennevahingosta.

Valtion varoista suoritettavan korvauksen myöntää Valtiokonttori.

Henkilövahingon korvaaminen

Henkilövahingon kärsineelle korvataan:

- Sairaanhoidokulut ja muut vahingosta aiheutuneet kulut.
- Kipu ja särky.

- Pysyvä vika ja haitta sekä pysyvä kosmeettinen haitta.
- Henkinen kärsimys.
- Työansion menetys tai elatuksen vähentyminen.
- Henkilövahingon yhteydessä vahingoittuneet vaatteet, silmälasit sekä muut tavanomaiset käyttöesineet.

Työnantajalle korvataan:

- Palkka tai sitä vastaava korvaus, jonka työnantaja on maksanut rikoksen uhriksi joutuneelle työntekijälleen tämän työkyvyttömyysajalta.

Jos rikoksella on aiheutettu kuolema, korvataan:

- Kohtuulliset hautauskulut
- Elatuksen menetys elatukseen tai elatusapuun oikeutetulle
- Surmansa saaneen läheiselle kuolemantapauksen aiheuttama kärsimys.

Esinevahingon ja muun omaisuusvahingon korvaaminen

Esinevahingoista sekä muusta omaisuusvahingosta suoritetaan korvausta vain erityisin edellytyksin.

Esinevahingosta maksetaan korvausta, jos vahingon on aiheuttanut:

- Henkilö, joka on sijoitettu laitokseen tai joka on muuten menettänyt vapautensa rikoksen, mielisairauden tai muun sen kaltaisen syyn vuoksi.
- Lastensuojelulain nojalla huostaan otettu lapsi tai
- Yhdyskuntapalvelua tai nuorisorangaistusta suorittava henkilö.

Vahingon aiheuttajasta riippumatta esinevahinko voidaan korvata muun muassa silloin, kun hakijan toimeentulomahdollisuudet ovat vahingon takia pysyvästi heikentyneet. Samoin edellytyksin voidaan korvata esimerkiksi petoksella aiheutettu taloudellinen vahinko, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

Oikeudenkäyntikulut

Korvauksen hakijalle, jolle myönnetään myös muita rikosvahinkolain mukaisia korvauksia, suoritetaan kohtuullinen korvaus oikeudenkäyntikuluista.

Maksettava korvaus

- Pienin korvattava määrä on 34 euroa.
- Enimmäiskorvaus on henkilövahingoissa 51 000 euroa.
- Esine- ja muissa omaisuusvahingoissa enimmäiskorvaus on 25 500 euroa.
- Surmansa saaneen läheiselle suoritettava enimmäiskorvaus on 3 700 euroa.

Enimmäiskorvaukset vahvistetaan kolmen vuoden välein. Korvaukset on tarkistettu vuoden 2003 alussa.

Rikosvahinkolain nojalla suoritettavalle korvaukselle ei makseta korkoa.

Korvausasian ratkaisun viivästyessä voidaan hakijalle suorittaa ennakkokorvausta, jos hänen oikeutensa korvaukseen on ilmeinen.

Korvausta myöntäessään Valtiokonttori ei ole sidoksissa tuomioistuimen korvausasiassa antamaan ratkaisuun.

- *Rikoksen tekijä on aina velvollinen suorittamaan vahingon kärsineelle tuomioistuimen vahingonkorvauslain perusteella määrää-*

- *män korvauksen. Oikeus korvauksen saamiseen rikoksen tekijältä*
- *siirtyy kuitenkin valtiolle siltä osin kuin Valtiokonttori on rikosva-*
- *hinkolain nojalla myöntänyt korvausta vahinkoa kärsineelle.*

Mitä korvauksensaamiseksi on tehtävä?

Korvauksen saamiseksi:

- Rikoksen uhrin on ilmoitettava rikoksesta poliisille.
- Jos asia käsitellään tuomioistuimessa, rikoksen uhrin tulee vaatia siellä korvausta rikoksen tekijältä.

Valtion varoista maksettavaa korvausta haetaan Valtiokonttorin vahvistamalla lomakkeella. Lomakkeita saa Valtiokonttorista, Kelasta ja poliisilta. Lomakkeen voi tulostaa myös Valtiokonttorin verkkosivuilta osoitteesta www.valtiokonttori.fi.

Hakemus on tehtävä *kymmenen vuoden kuluessa* rikoksen tapahtumisesta. Korvausta voi hakea, vaikka tuomioistuimen tuomio ei olisi lainvoimainen. Korvauksen hakijan ei tarvitse esittää hakemuksessaan selvitystä rikoksen tekijän maksukyvyistä.

Hakemukseen on liitettävä:

- Jäljennös tuomioistuimen tuomiosta tai
- Jäljennös poliisin esitutkintapöytäkirjasta, mikäli rikoksen tekijää ei ole saatu selville tai asiaa ei ole muusta syystä käsitelty tuomioistuimessa
- Tarpeellinen selvitys vahingon määrästä.

Koska oikeus valtion varoista maksettavaan korvaukseen on toissijainen, korvauksen hakijan on otettava huomioon seuraavat seikat:

- Työansion menetyksen osalta on ensisijaisesti haettava sairauspäivärahaa Kelalta neljän kuukauden kuluessa päivärahaoikeuden syntymisestä.
- Työssä tai työmatkalla tapahtuneen vahingon osalta korvausta on ensisijaisesti haettava tapaturmavakuutuslain kattamin osin siltä vakuutusyhtiöltä, jossa työnantaja on vakuuttanut työntekijänsä työtapaturmien varalta.
- Siltä osin kuin hakijalla on oikeus saada korvausta hänelle aiheutuneesta vahingosta vapaaehtoisen vakuutuksen nojalla, korvausta on haettava ensisijaisesti kyseiseltä vakuutusyhtiöltä.

Hakijan on ilmoitettava hakemuksessaan, onko hän saanut vahingosta korvausta rikoksen tekijältä tai muun lain tai vakuutuksen nojalla.

Korvaushakemuksen voi jättää tai toimittaa postitse Valtiokonttoriin, Valtiokonttorin asiamiehelle tai Kelaan.

Mistä saa neuvoja ja lomakkeita?

Korvaushakemuslomakkeita ja neuvoja saa Valtiokonttorista, Valtiokonttorin verkkosivuilta, Valtiokonttorin asiamiehiltä, Kelasta ja poliisilta. Ulkomailta lomakkeita saa Suomen ulkomaanedustuksen toimipisteistä.

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

› Sörnäisten rantatie 13, Helsinki, PL 14, 00054 Valtiokonttori
Puh. 0295 50 2000, www.valtiokonttori.fi